

Analyse dashboard augustus & september 2020

Algemeen

Er is in augustus vooral meer uitstroom naar onderwijs, zoals elk jaar als de opleidingen starten. Dit jaar is de uitstroom echter groter dan normaal. Jongeren zijn eerder gestimuleerd om (terug) naar school te gaan omdat het nu moeilijker is werk te vinden.

De noodmaatregelen van de overheid houden veel bedrijven nog steeds op de been waardoor een grote stijging van de WW en de bijstand vooralsnog uitblijft.

Eind augustus kondigde het kabinet de verlenging van het steun- en herstelpakket voor ondernemers en werkenden aan. Dit derde steunpakket loopt tot in 2021. Eind oktober liet het kabinet in een brief aan de Tweede Kamer weten extra geld beschikbaar te stellen voor ondernemers die door de recente maatregelen een onevenredig harde klap hebben gekregen. Zo krijgt de horeca een eenmalige subsidie op aangelegde en nu onbruikbare voorraad. Ook komen meer sectoren – waaronder de transportsector – in aanmerking voor de Tegemoetkoming Vaste Lasten (TVL). Daarnaast komt het kabinet de evenementenbranche te hulp, die vaak een groot deel van de jaaromzet in de zomermaanden verdient. In totaal is ongeveer een half miljard euro gereserveerd voor deze aanvullingen. Voor gemeenten reserveert het kabinet nog eens 150 miljoen om inkomstenderving op te vangen, bovenop de eerder gereserveerde 100 miljoen.

De Provincie Fryslân zet € 5 miljoen extra in om bedrijven en organisaties te ondersteunen die getroffen zijn door de coronacrisis. Dat gebeurt met het herstelpakket Lok op 1: No en Moarn. Het extra geld is bedoeld als aanvullende noodhulp op de maatregelen van het Rijk en de al aangepaste provinciale regelingen. De brede welvaart en circulaire economie zijn de uitgangspunten van dit pakket met elf maatregelen.

Afname WW

Eind september telde Friesland 10.270 WW-uitkeringen. Dat is 3,0% van de Friese beroepsbevolking. Het aantal WW-uitkeringen in Friesland nam in september af met 571 uitkeringen (-5,3%) ten opzichte van augustus. Procentueel was de daling op de Waddeneilanden het sterkst (variërend van -11% tot -26%). In Tytsjerksteradiel, Heerenveen en Waadhoeke is de daling van de WW het geringst. De WW daalt nu voor de vijfde maand op rij, na een korte, heftige toename in de maanden maart en april. De steunmaatregelen van de overheid beperken de instroom in de WW. Ook verlaten inmiddels veel mensen de WW omdat de maximale duur van hun uitkering afloopt. Eind september 2020 telde Friesland 1.332 meer WW-uitkeringen (+14,9%) dan in september 2019.

Bijstand

Gelukkig zien we dat ondanks het hoge aantal kortdurende WW-uitkeringen die de afgelopen maanden afliep, dat relatief weinig daarvan doorvalt naar de bijstand. De oorzaak hiervoor ligt in het feit dat veel jongeren een WW-uitkering aanvragen. Jongeren vragen ook minder snel na afloop van de WW bijstand aan omdat zij nog thuis wonen of nog recht hebben op studiefinanciering.

Ondanks de stijging van het aantal aanvragen in de periode vanaf maart, zien we diezelfde stijging niet terug in de instroom in de bijstand. Er worden meer aanvragen afgewezen, omdat er geen recht is op een uitkering.

In de zomermaanden zagen we een stijging van de uitstroom naar werk, maar vooral ook van de uitstroom naar scholing. In vergelijking met voorgaande jaren lag dit cijfer hoger dan gebruikelijk.

- In regio Noordoost stijgt de uitstroom uit de Participatiewet sinds mei elke maand. In augustus zien we echter een dip in de uitstroom;
- In regio Midden zien we de uitstroom de laatste maanden stijgen, dit wordt veroorzaakt door uitstroom naar scholing;
- Regio West laat eenzelfde trend zien met stijgende uitstroom. Hier zien we echter in september dat de instroom een stuk lager is dan de uitstroom;
- In heel Friesland is de bijstandspopulatie in de maand september per saldo 0,4% gedaald met 72 mensen.

Aanvragen noodmaatregelen

NOW 2.0

Ook in Friesland zien we een flink aantal bedrijven die NOW-2 aanvragen. De cijfers over de NOW-2 regeling gaan over de periode 6 juli tot 4 september 2020.

- In totaal zijn 63.088 aanvragen toegekend, waarvan 1.762 bedrijven uit de arbeidsmarktregio Friesland (2,79%).
- De gemiddelde hoogte van een aanvraag is 33.870 euro. In totaal is 2,1 miljard aan voorschotten uitgekeerd. Voor Friesland gaat het dan om circa 59,7 miljoen euro.

TOZO-2

Het effect van de crisis op zelfstandig ondernemers wordt, in ieder geval tijdelijk, gedempt door de steunmaatregelen. Als na afloop van de steunpakketten blijkt dat veel ondernemers toch het hoofd niet boven water kunnen houden, zal het beroep op de bijstand onder deze groep alsnog fors kunnen toenemen. Omdat zij geen werknemer zijn, hebben zzp'ers geen recht op een WW-uitkering. Mogelijk komen zij ook niet in aanmerking voor de bijstand, omdat er bijvoorbeeld sprake is van eigen vermogen en/of er een partner is met inkomen. Hoeveel zelfstandigen uiteindelijk een beroep gaan doen op de bijstand is op dit moment lastig in te schatten.

- Het aantal aanvragen TOZO-2 liep in augustus en september gestaag door. In totaal zijn er 2.873 aanvragen ontvangen. Het betreffen voornamelijk aanvragen verlenging Levensonderhoud. Slechts 15 van de aanvragen betrof nieuwe aanvragen en aanvragen voor kredietbeheer.
- Vanaf 1 oktober 2020 is TOZO-3 van start gegaan. De 'vermogenstoets' is uitgesteld tot 1 april 2021 en wordt opgenomen in TOZO-4. De belangrijkste wijziging van TOZO-3 ten opzichte van TOZO-2 betreft de kortere periode waarover aanvragen met terugwerkende kracht kunnen worden gedaan. En vanaf 1 januari 2021 gaan de gemeenten de zelfstandige ondernemers helpen met heroriëntatie op hun bedrijfsvoering.
- Zoals het zich nu laat aanzien is de verwachting dat de aantallen van TOZO-3 ongeveer gelijk zullen zijn aan die van TOZO-2. Dit zal echter ook afhankelijk zijn van de coronamaatregelen die in de komende periode worden afgegeven.

Onderwijs – geen veranderingen

In september zijn er opvallend minder tekorten aan stageplekken in de BBL-opleidingen dan de afgelopen maanden, we zien een daling van 40% t.o.v. juli. Dit was ook de verwachting, gezien de zomervakantie in juli. Het tekort aan stageplekken voor de BOL-opleidingen is van 12 in augustus naar 24 in september gegaan.

Opvallend blijft de daling van het aantal VSV-ers, behalve een lichte toename bij MBO Entree en VO bovenbouw.